

Heri ligger, at en myndighed, der behandler en begæring om aktindsigt, ikke alene bør overveje, om begæringen kan afslås efter offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser, men også om der, navnlig efter reglerne om tavshedspligt, er noget konkret til hinder for, at der meddeles aktindsigt. Folketingets Ombudsmand har i den forbindelse udtalt, at en myndighed, hvis oplysningerne i et dokument ikke er fortrolige, i almindelighed bør imødekomme en begæring om aktindsigt, selv om myndigheden ikke er forpligtet til det (FOB, 1992, s. 206 ff). Myndighederne må således vurdere, om der i den konkrete sag foreligger et af de i loven opregnede beskyttelseshensyn til visse offentlige eller private interesser. Princippet om meroffentlighed kan dermed siges at understøtte den pligt til i videst muligt omfang at undlade at afskære adgangen til aktindsigt, som følger af konventionen.

Hvad angår de konkrete undtagelsessituationer bemærkes, at der i langt størstedelen af situationerne er fuldstændig overensstemmelse imellem konventionen og de danske regler. Offentlighedsloven går dog på enkelte områder videre end det, der umiddelbart kan forenes med konventionen.

Lovforslagets nr. 4 knytter for det første an til undtagelsen i lov om offentlighed i forvaltningen, § 10, nr. 5, hvorefter oplysninger, der indsamles som led i offentlig statistik og videnskabelige undersøgelser ikke er undergivet aktindsigt. Formålet med denne bestemmelse er navnlig at gøre det muligt for offentligt ansatte videnskabsmænd i lighed med private at tilsikre private og andre offentlige institutioner diskretion ved indsamling af materiale til brug for videnskabelige undersøgelser eller statistik.

Konventionen giver imidlertid ikke generelt mulighed for at undtage sådanne statistiske eller videnskabelige oplysninger fra aktindsigt. Det vurderes på den baggrund, at offentlighedslovens § 10, nr. 5, i sin generelle form næppe er forenelig med konventionen, hvorfor undtagelsen i offentlighedslovens, § 10, nr. 5, foreslås ikke at skulle gælde i forhold til miljøoplysninger.

Det foreslås således, at der indføres en regel om, at oplysninger om aktindsigt i miljøoplysninger ikke kan undtages alene med henvisning til, at oplysningen indgår i offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser. Det bemærkes hertil, at oplysninger, der indgår i offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser dog fortsat vil kunne undtages fra aktindsigt, i det omfang det vil følge af andre af offentlighedslovens undtagelsesregler, der er i overensstemmelse med konventionen, herunder offentlighedslovens regler om internt materiale (materiale under udarbejdelse/interne meddelelser, artikel 4, stk. 3, litra c) det offentliges økonomiske interesser (forretningshemmeligheder, artikel 4, stk. 4, litra d), personers eller virksomheders forretningsforhold m.v. (forretningshemmeligheder/immaterielle rettigheder, artikel 4, stk. 4, litra d og e), privates personlige, herunder økonomiske forhold, (persondata, artikel 4, stk. 4, litra f) m.v. Se i øvrigt også nedenfor om anvendelse af § offentlighedslovens 13, stk. 1, nr. 6.

Da konventionen endvidere åbner mulighed for, at oplysninger bl.a. til brug for offentlig statistik og videnskabelige undersøgelser kan undtages fra aktindsigt, såfremt oplysningerne stammer fra trediemand, der ikke var eller kunne gøres forpligtet til at udlevere oplysningen, foreslås det, at det sikres, at denne mulighed er til stede, se bemærkningerne til nr. 11.

For det andet knytter lovforslagets nr. 4 an til reglerne i offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 2.

Efter offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 2, omfatter retten til aktindsigt ikke tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller drifts- eller forretningsforhold eller lignende, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår. I almindelighed har denne regel et relativt snævert anvendelsesområde, idet det bl.a. forudsættes, at der i hvert enkelt tilfælde skal være foretaget en helt konkret vurdering, der viser, at udleveringen af oplysningerne vil medføre væsentlig økonomisk skadevirkning for virksomheden.

Denne regel har sit modstykke i konventionens art 4, stk. 4, litra d, hvor det generelle udgangspunkt er, at oplysninger kan undtages med henvisning til den fortrolige karakter af forretningshemmeligheder. De gældende regler i offentlighedsloven vil således generelt kunne opretholdes i den aktuelle fortolkning.

Konventionens art 4, stk. 4, litra d, har imidlertid en særlig regel for emissionsoplysninger, idet fortsættelsen af ovennævnte regel lyder: "Indenfor disse rammer skal oplysninger om emissioner, der er relevante for beskyttelsen af miljøet, gøres tilgængelige".

Denne regel er ikke helt klar, men Miljø- og Energinisteriet fortolker den således, at den udgør "en undtagelse fra undtagelsen". Herefter præciseres det med reglen, at undtagelsen vedr. forretningshemmeligheder ikke kan anvendes, for så vidt angår oplysninger om emissioner, der er relevante for beskyttelsen af miljøet. Sådanne oplysninger skal altid udleveres indenfor de rammer, der i øvrigt etableres med artikel 4. En sådan fortolkning forekommer under alle omstændigheder i tråd med konventionens baggrund og intentioner.